

ODPOWIEDZI KOMISJI EUROPEJSKIEJ

NA SPRAWOZDANIE SPECJALNE EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRAHUNKOWEGO

Przejrzystość finansowania unijnego przyznanego
organizacjom pozarządowym

Spis treści

I. ODPOWIEDZI KOMISJI W SKRÓCIE.....	2
II. ODPOWIEDZI NA ZALECENIA.....	4
Zalecenie 1 – Poprawa wytycznych dotyczących klasyfikacji organizacji pozarządowych.....	4
Zalecenie 2 – Poprawa jakości informacji na temat wydatków UE w systemie przejrzystości finansowej.....	5
Zalecenie 3 – Wzmocnienie weryfikacji przestrzegania wartości UE.....	5
III. ODPOWIEDZI NA UWAGI.....	7
1. Działania rzecznicze organizacji pozarządowych, które otrzymują finansowanie w ramach programów unijnych.....	7
2. Ujawnianie informacji na temat działań rzeczniczych prowadzonych przez organizacje pozarządowe finansowane z dotacji na działalność.....	7
3. Poszanowanie wartości UE i przejrzystość publiczna.....	8

Niniejszy dokument zawiera odpowiedzi Komisji Europejskiej na uwagi zawarte w sprawozdaniu specjalnym Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, zgodnie z art. 265 [rozporządzenia finansowego](#), i jest publikowany wraz ze sprawozdaniem specjalnym.

I. ODPOWIEDZI KOMISJI W SKRÓCIE

Zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w opracowywanie, wdrażanie, monitorowanie i egzekwowanie przepisów i polityki UE jest jednym z celów szczegółowych finansowania w przypadku kilku programów UE. Organizacje pozarządowe reprezentują różnorodność, która jest nieodłączną cechą społeczeństwa obywatelskiego, i przyczyniają się do obrony i ochrony wartości UE. Komisja przywiązuje dużą wagę do istnienia pluralistycznego i prężnego społeczeństwa obywatelskiego i wspiera je za pomocą swoich programów i możliwości finansowania.

Jeżeli chodzi o otrzymywanie finansowania unijnego, organizacje pozarządowe nie różnią się od innych wnioskodawców. Podlegają one niezbędnym wymogom kwalifikowalności, które muszą spełnić – sam fakt posiadania statusu organizacji pozarządowej nie skutkuje preferencyjnym traktowaniem ani sam w sobie nie stanowi kryterium kwalifikowalności, z wyjątkiem kilku bardzo konkretnych przypadków. Komisja nie dysponuje informacjami wskazującymi na to, że status organizacji pozarządowej miałby się wiązać ze szczególnym (lub wyższym) ryzykiem dla budżetu Unii w stosunku do innych rodzajów beneficjentów finansowania unijnego.

Przejrzystość, zgodnie z obowiązującymi wymogami prawnymi, pozostaje zasadą przewodnią w zarządzaniu budżetem Unii. Rozporządzenie finansowe¹ zawiera wymóg, aby Komisja publikowała informacje na temat odbiorców finansowania unijnego w ramach zarządzania bezpośredniego, w tym w przypadku gdy odbiorcy ci kwalifikują się jako organizacje pozarządowe. Informacje te są publicznie dostępne na [stronie internetowej Komisji poświęconej systemowi przejrzystości finansowej](#). Ponadto w ramach niedawnej rewizji rozporządzenia finansowego wprowadzono ambitniejsze przepisy dotyczące przejrzystości, które będą miały zastosowanie od okresu po 2027 r., którego będą dotyczyć kolejne wieloletnie ramy finansowe. System przejrzystości finansowej ma stać się centralnym punktem odniesienia, a informacje o odbiorcach będą publikowane w przypadku wszystkich trybów zarządzania. W szczególności, począwszy od 2028 r., dodawane będą informacje o odbiorcach w ramach finansowania podlegającego zarządzaniu dzielonemu.

Europejski Trybunał Obrachunkowy (Trybunał) odnotował usprawnienia, jakie Komisja wprowadziła w odniesieniu do przejrzystości finansowania unijnego na rzecz organizacji pozarządowych od czasu publikacji poprzedniego sprawozdania specjalnego na ten temat² – stwierdzenie to Komisja przyjmuje z zadowoleniem³.

W rozporządzeniu finansowym, zmienionym w 2024 r., wprowadzono definicję organizacji pozarządowych, którą Komisja jest teraz zobowiązana stosować. Rozporządzenie finansowe wprowadza również konieczność wskazania we wniosku o udzielenie dotacji w ramach zarządzania bezpośredniego informacji o tym, czy dany podmiot jest organizacją pozarządową. Ta definicja i ten obowiązek będą teraz musiały być stosowane w praktyce. W świetle takiej praktyki i zalecenia

¹ Art. 38 [rozporządzenia finansowego](#), tj. [rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE, Euratom\) 2024/2509](#) z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (wersja przekształcona). ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>.

² Sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego 35/2018: *Przejrzystość procesu wydatkowania środków unijnych przez organizacje pozarządowe*.

³ Zob. uwaga Trybunału w pkt 07.

Trybunału Komisja zbada, czy ta niedawno wprowadzona definicja organizacji pozarządowej powinna i mogłaby zostać doprecyzowana.

W związku ze zobowiązaniem dotyczącym programu uproszczeń, podjętym przez zainteresowane strony i współprawodawców, Komisja oceni również korzyści, jakie mogą płynąć z takiego potencjalnego doprecyzowania, w stosunku do ryzyka zwiększenia obciążeń administracyjnych wnioskodawców ubiegających się o finansowanie unijne lub służb Komisji. Ponadto doprecyzowania tego nie należy rozumieć jako próby uzgodnienia sposobów definiowania przez poszczególne państwa członkowskie organizacji pozarządowych w swoich jurysdykcjach. Podobnie, w przypadku zarządzania pośredniego systemu, zasady i procedury stosowane przez podmioty wdrażające będą nadal miały zastosowanie po tym, jak Komisja sprawdzi, że te zasady i procedury zapewniają poziom ochrony interesów finansowych Unii równoważny poziomowi zapewnianemu przy wykonywaniu budżetu przez Komisję w ramach zarządzania bezpośredniego.

Zgodnie z zaleceniem Trybunału Komisja będzie dalej analizować, na ile wykonalne jest zwiększenie częstotliwości aktualizacji informacji w systemie przejrzystości finansowej w ramach stosunków umownych i zobowiązań określonych w mających zastosowanie ramach prawnych.

Komisja Europejska aktywnie wykorzystuje swoje dane i narzędzia, takie jak system wczesnego wykrywania i wykluczania (EDES)⁴ i Arachne⁵, aby zarządzać ryzykiem i zapobiegać nieprawidłowościom finansowym w swoich umowach i dotacjach. Systemy te zapewniają dokładne kontrole przed zawarciem stosunków umownych, jak i w czasie ich trwania. Komisja rozważy dalsze rozwijanie narzędzi do oceny możliwych naruszeń wartości UE, z wykorzystaniem wiarygodnych, obiektywnych i proporcjonalnych wskaźników ryzyka.

Ponadto, zgodnie z wytycznymi politycznymi przewodniczącej Ursuli von der Leyen na kadencję 2024–2029 oraz niedawnym komunikatem w sprawie Kompas konkurencyjności dla UE⁶, Komisja zamierza promować system regulacyjny oparty na zaufaniu i zachętach, jako że będzie priorytetowo traktować elastyczność i uproszczenia z myślą o swoich partnerach oraz wnioskodawcach i beneficjentach. Komisja docenia i w jak najszerszym zakresie uwzględni zalecenia sformułowane w przedmiotowym sprawozdaniu specjalnym. Będzie jednak nadal angażować się w działania, które minimalizują obciążenia administracyjne i są proporcjonalne.

⁴ System wczesnego wykrywania i wykluczania (EDES). Celem EDES jest ochrona interesów finansowych Unii przed niewiarygodnymi osobami i podmiotami, które ubiegają się o unijne fundusze lub zaciągnęły zobowiązania prawne wobec Komisji lub innych instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii. Zob. *Tytuł V rozdział 2 sekcja 2* wcześniej wspomnianego rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

⁵ Obecnie Arachne to zintegrowane narzędzie informatyczne służące do eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka, opracowane przez Komisję Europejską. Ma ono wspierać organy państw członkowskich w audytach i kontrolach, by mogły one identyfikować projekty i umowy o najwyższym stopniu ryzyka oraz potencjalne zagrożenia związane ze wszystkimi realizowanymi przez te państwa projektami i umowami. Jest to kompleksowa baza danych dotyczących projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych UE, obejmująca Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Europejski Fundusz Społeczny, ale także Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz fundusze zarządzane przez DG MARE, DG HOME i DG AGRI.

⁶ COM(2025) 30 final, *Kompas konkurencyjności dla UE*; zob. w szczególności sekcja 2.1.

II. ODPOWIEDZI NA ZALECENIA

Zalecenie 1 – Poprawa wytycznych dotyczących klasyfikacji organizacji pozarządowych

Komisja powinna zapewnić, by definicja organizacji pozarządowej była rozumiana i stosowana w spójny sposób w ramach wszystkich trybów zarządzania. Powinna w tym celu wydać wytyczne, aby doprecyzować kryteria dotyczące:

- ***a) „niezależności od rządu”, które powinny wykraczać poza warunek wstępny polegający na posiadaniu statusu podmiotu prywatnego; oraz***
- ***b) statusu „organizacji pozarządowej” w przypadku, gdy organizacja realizuje interesy handlowe swoich członków.***

(Termin realizacji: 2025 r.)

Komisja **częściowo przyjmuje** zarówno zalecenie **1 lit. a), jak i 1 lit. b).**

Pojęcie „niezależności od rządu” jest częścią definicji, którą wprowadzono w ramach rewizji rozporządzenia finansowego w 2024 r. (art. 2 pkt 49) i którą Komisja jest teraz zobowiązana stosować w praktyce. W świetle takiej praktyki i zalecenia Trybunału Komisja zbada, w jaki sposób można by doprecyzować pojęcie „niezależności od rządu” w odniesieniu do organizacji pozarządowej, pamiętając, że nie powinno to prowadzić do zmniejszenia dostępności funduszy UE w niektórych państwach członkowskich, w których definicja organizacji pozarządowych może się różnić (jak przyznał Trybunał⁷).

Należy podkreślić, że w przypadku większości unijnych procedur wyboru udział w nich nie jest uzależniony od posiadania statusu organizacji pozarządowej. Wymaganie dodatkowych dokumentów potwierdzających od wnioskodawców we wszystkich unijnych procedurach wyboru stanowiłoby dla nich znaczne obciążenie administracyjne. W świetle programu, który ma uprościć dostęp do finansowania unijnego, czego domagają się zainteresowane strony, Komisja będzie dążyć do ograniczenia biurokracji.

W odniesieniu do zalecenia częściowego 1 lit. b) Komisja zbada, w jaki sposób je uwzględnić.

Jeżeli chodzi o zapewnienie spójnego rozumienia i stosowania definicji organizacji pozarządowych w ramach wszystkich trybów zarządzania, Komisja zauważa, że zgodnie z art. 199 ust. 1 lit. a) rozporządzenia finansowego jedynie wnioskodawcy ubiegający się o dotacje są zobowiązani do oświadczenia, czy są organizacją pozarządową. Jeżeli chodzi o zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi, Komisja nie jest uprawniona do uzgadniania definicji organizacji pozarządowych, które podlegają przepisom krajowym. Natomiast jeżeli chodzi o zarządzanie pośrednie, organizacje pozarządowe mogą otrzymywać finansowanie od partnerów wykonawczych zgodnie z systemami, zasadami i procedurami tych partnerów po tym, jak zostaną one ocenione przez Komisję jako równoważne jej własnym zasadom dotyczącym ochrony budżetu, jak określono w rozporządzeniu finansowym.

⁷ Zob. uwaga Trybunału w pkt 18, ramka 2 i rys. 3.

Zalecenie 2 – Poprawa jakości informacji na temat wydatków UE w systemie przejrzystości finansowej

Aby zapewnić porównywalność i użyteczność informacji zgłaszanych w systemie przejrzystości finansowej, Komisja powinna dopilnować, by były one kompletne i aktualne. W tym celu w przypadku zarządzania bezpośredniego i pośredniego powinna zwiększyć częstotliwość aktualizacji i objąć obowiązkiem zgłaszania informacji odbiorców funduszy UE drugiego szczebla.

Termin realizacji: 2029 r.

Komisja **częściowo przyjmuje** zalecenie 2.

Komisja zbada, na ile wykonalne jest stopniowe publikowanie danych rocznych w systemie przejrzystości finansowej, a tym samym zwiększenie częstotliwości aktualizacji.

Informacje o „odbiorcach drugiego szczebla” otrzymujących środki finansowe podlegające zarządzaniu pośredniemu zostaną włączone do systemu przejrzystości finansowej w odniesieniu do programów przyjętych na podstawie wieloletnich ram finansowych na okres po 2027 r. i finansowanych z tych ram, z zastrzeżeniem dostępności takich danych przechowywanych w jednolitym narzędziu do eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka określonym w art. 36 ust. 2 lit. d) rozporządzenia finansowego. Jest to zgodne z art. 277 ust. 6 rozporządzenia finansowego.

Jeżeli chodzi o zarządzanie bezpośrednie, art. 38 rozporządzenia finansowego zawiera wymóg udostępniania informacji o odbiorcach środków finansowych. Zgodnie z definicją prawną zawartą w art. 2 pkt 59 rozporządzenia finansowego „odbiorcy drugiego szczebla” nie są uznawani za odbiorców. Komisja nie pozostaje z takimi odbiorcami drugiego szczebla w stosunku umownym. Zdaniem Komisji rejestrowanie tych informacji w systemie przejrzystości finansowej spowodowałoby znaczne dodatkowe obciążenie beneficjentów dotacji UE, a także byłoby sprzeczne z programem Komisji zmierzającym do uproszczenia dostępu do finansowania unijnego.

Wyjątki od publikacji informacji o odbiorcach finansowania unijnego przyznanego w ramach wszystkich trybów zarządzania mają zastosowanie zgodnie z art. 38 ust. 3 rozporządzenia finansowego.

Zalecenie 3 – Wzmocnienie weryfikacji przestrzegania wartości UE

Komisja powinna zbadać, na ile wykonalne jest rozwinięcie obecnych systemów, by obejmowały one weryfikację opartą na analizie ryzyka dotyczącą przestrzegania przez odbiorców (w tym organizacje pozarządowe) wartości UE, aby móc wykrywać potencjalne naruszenia.

(Termin realizacji: 2028 r.)

Komisja **przyjmuje** zalecenie 3.

W swoich weryfikacjach Komisja opiera się głównie na oświadczeniach własnych⁸. Komisja stale i aktywnie wykorzystuje dostępne dane i narzędzia, jakie ma do dyspozycji.

Obecnie narzędziem punktowej oceny ryzyka, którym dysponuje Komisja, jest Arachne. Nie służy ono głównie do weryfikacji przestrzegania wartości UE, lecz wspiera zapobieganie nieprawidłowościom, w tym nadużyciom finansowym, korupcji, konfliktom interesów i podwójnemu finansowaniu, a także ich wykrywanie, korygowanie i podejmowanie działań następnych. Ponadto, jako że pojęcie wartości UE jest szerokie, nie można polegać na jakości danych dostarczanych do obecnego systemu na zasadzie dobrowolności i zawartych w nim wskaźników ryzyka, aby w wystarczającym stopniu identyfikować organizacje pozarządowe lub bezpośrednio wiązać je z potencjalnym naruszeniem wartości UE.

Rozporządzenie finansowe przewiduje dalszy rozwój tego narzędzia informatycznego wyłącznie w odniesieniu do funkcji kontrolnych i audytowych⁹. Komisja jest gotowa zbadać, na ile wykonalne jest wprowadzenie dalszych wskaźników ryzyka do celów ulepszenia kontroli przestrzegania wartości UE, pod warunkiem że zostanie to potwierdzone jako technicznie możliwe i zgodne z mającymi zastosowanie przepisami (w tym dotyczącymi ochrony danych). Ponieważ każdy wskaźnik ryzyka musi być wiarygodny, obiektywny i proporcjonalny, trzeba będzie ocenić wiarygodność odpowiednich źródeł danych (jeżeli takie istnieją), a także możliwość połączenia takich źródeł z Arachne.

Każda taka ocena wykonalności mogłaby zostać przeprowadzona dopiero po ocenie gotowości, która ma dotyczyć rozwiniętej wersji Arachne i zgodnie z rozporządzeniem finansowym ma zostać przeprowadzona do końca 2027 r.

Ponadto Komisja wymaga, aby na wszystkich etapach procedur, w tym przed podpisaniem umowy, dokonywano weryfikacji przy użyciu bazy danych systemu wczesnego wykrywania i wykluczania (EDES). Służy to sprawdzeniu, czy wnioskodawca nie został wykluczony z finansowania unijnego w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego w następstwie procedury EDES lub czy nie został oznaczony w ramach wczesnego wykrywania. Kontrole *ex post* – przed dokonaniem jakichkolwiek płatności – są również zapewniane za pomocą ostrzeżeń blokujących w systemie księgowym Komisji, powiązanych z wykluczonymi podmiotami. System księgowy będzie również ostrzegał urzędników zatwierdzających, jeżeli w EDES zarejestrowano informację o wczesnym wykryciu. W związku z tym w trakcie wdrażania umowy urzędnicy zatwierdzający mogą otrzymywać informacje o wszelkich środkach w ramach EDES związanych z kontrahentami z UE, z którymi w danym czasie pozostają w stosunku umownym.

Jeżeli chodzi o elektroniczne zarządzanie dotacjami, które jest obecnie domyślnym sposobem zarządzania dotacjami w Komisji, ostrzeżenia związane z EDES są już wbudowane i zautomatyzowane w systemie zarządzania wnioskami o udzielenie dotacji – eGrants. W związku z tym osoby zarządzające nie muszą samodzielnie sprawdzać bazy danych EDES.

⁸ Zob. uwaga Trybunału w pkt 14.

⁹ Zob. motywy 29–32 i art. 36 rozporządzenia finansowego. Zob. również wspólne oświadczenie Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji w sprawie jednolitego narzędzia eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka, przewidzianego w art. 36 rozporządzenia finansowego przy okazji przyjęcia rozporządzenia 2024/2509, Dz.U. C, C/2024/5767, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/5767/oj>.

III. ODPOWIEDZI NA UWAGI

1. Działania rzecznicze organizacji pozarządowych, które otrzymują finansowanie w ramach programów unijnych

Niektóre programy unijne, takie jak program LIFE, wspierają za pomocą dotacji na działalność (zdefiniowanych w art. 183 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego) funkcjonowanie organów, w tym organizacji pozarządowych, oraz ich ogólny program prac. Na przykład, jak przewidziano w art. 3 wzoru umowy o udzielenie dotacji w ramach programu LIFE¹⁰, dotacji udziela się w celu wsparcia programu prac określającego działania beneficjenta i dofinansowania jego ogólnych kosztów bieżących w danym roku budżetowym. W tym celu organizacje pozarządowe niezależnie proponują swoje programy prac. Jeżeli organizacja pomyślnie przejdzie procedurę i otrzyma dotację na działalność, jej program prac załącza się do umowy o udzielenie dotacji. Na początku 2024 r. Komisji zwrócono uwagę na konkretnie wyszczególnione odniesienia do takich działań rzeczniczych w szeregu programów prac przedłożonych przez organizacje pozarządowe i załączonych do umów o udzielenie dotacji. W maju 2024 r. Komisja wydała wewnętrzne wytyczne dla wszystkich delegowanych urzędników zatwierdzających dotyczące finansowania działań związanych z opracowywaniem, wdrażaniem, monitorowaniem i egzekwowaniem prawa i polityki Unii, mające zastosowanie do wszystkich programów wydatków¹¹. W wytycznych tych wyjaśniono, że umowy o finansowaniu, z którymi wiążą się szczegółowo określone działania ukierunkowane na instytucje UE i niektórych ich przedstawicieli, nawet jeśli są prawnie uzasadnione, mogą wiązać się z ryzykiem utraty reputacji przez Unię. Wytyczne wewnętrzne mają być uwzględniane przez właściwych urzędników zatwierdzających przy sporządzaniu dokumentów na potrzeby unijnych procedur wyboru, przy ocenie zgodności z kryteriami w ramach takich procedur oraz przy ustanawianiu odpowiednich ustaleń umownych dotyczących finansowania unijnego. W wytycznych wskazano również, że plany prac przedłożone przez wnioskodawców powinny być starannie oceniane w celu ustalenia, czy mogą one stwarzać ryzyko utraty reputacji.

2. Ujawnianie informacji na temat działań rzeczniczych prowadzonych przez organizacje pozarządowe finansowane z dotacji na działalność

Komisja przyjmuje do wiadomości uwagi Trybunału dotyczące ujawniania informacji na temat działań rzeczniczych prowadzonych przez organizacje pozarządowe finansowane za pomocą dotacji na działalność¹². Komisja pragnie potwierdzić, że ściśle przestrzega swoich obowiązków w zakresie przejrzystości określonych w rozporządzeniu finansowym. W szczególności art. 38 tego rozporządzenia określa wymogi dotyczące publikowania informacji na temat odbiorców i nie zawiera wymogu ujawniania działań rzeczniczych finansowanych za pomocą umów o udzielenie dotacji. Pomimo braku wymogu prawnego w tym zakresie Komisja podejmuje jednak dodatkowe kroki, aby

¹⁰ Zob.: [Wzór umowy o udzielenie dotacji na działalność w ramach programu LIFE](#) lub po wejściu na [Portal Funding&Tenders](#) wybierz: *Guidance and documents; Reference documents* -> wybierz MFF (lata) i program -> *Grant agreements and contracts*.

¹¹ Zob. uwaga Trybunału w pkt 13. Zobacz również: [Wytyczne Komisji dotyczące finansowania działań związanych z opracowywaniem, wdrażaniem, monitorowaniem i egzekwowaniem przepisów i polityki Unii](#).

¹² Zob. uwaga Trybunału w pkt 13 i ramka 6.

promować przejrzystość przez proaktywne umieszczanie na portalu „EU Funding & Tenders” informacji o celach i rezultatach finansowanych projektów. Ponadto przedstawiciele grup interesu, którzy rejestrują się w rejestrze służącym przejrzystości jako niereprezentujący interesów komercyjnych, do której to kategorii zazwyczaj należą organizacje pozarządowe, są zobowiązani do zgłaszania we wpisach w rejestrze przejrzystości swojej działalności lobbingsowej i zadeklarowania swoich głównych źródeł finansowania, a także kwoty każdego wkładu powyżej 10 000 EUR przekraczającej 10 % ich całkowitego budżetu oraz nazwy podmiotu wnoszącego wkład. Komisja docenia, że Trybunał na podstawie próby przedstawicieli grup interesu uznał, że prawidłowo zarejestrowano ich w rejestrze służącym przejrzystości¹³. Odzwierciedla to zobowiązanie Komisji do zapewnienia przejrzystości, zgodnie z wymogami odpowiednich ram prawnych.

3. Poszanowanie wartości UE i przejrzystość publiczna

Komisja zauważa, że przy definiowaniu przejrzystości publicznej Trybunał zwraca uwagę na poszanowanie wartości UE¹⁴. Komisja przypomina o obowiązku „szanowania wartości UE” i niepodlegania do dyskryminacji, nienawiści lub przemocy, jak to teraz wyraźnie określono w art. 138 ust. 1 rozporządzenia finansowego. W artykule tym wskazano bezprawne zachowania, wobec których Komisja może zastosować środki administracyjne, aby chronić budżet Unii, i które obejmują nie tylko naruszenia wartości UE, ale także korupcję, nadużycia finansowe, nieprawidłowości, przestępstwa terrorystyczne lub działalność terrorystyczną itp. Oznacza to, że istnieje wymóg powstrzymywania od wszystkich tych zachowań, a kompleksowe środki mające zaradzić wszelkim formom bezprawnych zachowań są kluczowe dla skutecznej ochrony budżetu UE. Publikacja informacji o takich przypadkach podlega szczególnym warunkom i szczególnej procedurze, jak przewidziano w art. 142 rozporządzenia finansowego.

¹³ Zob. uwaga Trybunału w pkt 50.

¹⁴ Zob. pkt 2 i rys. 1.